

"... Xocalı soyqırımı dünyanın gözü qarşısında baş verdi. Bu, yaxın tarixin hadisəsidir. Ancaq bunu bir çox ölkələr görmək istəmirlər... sözdə "erməni soyqırımı"nı tanıyan, o saxta "soyqırımı" tanıyan ölkələr Xocalı soyqırımını tanımaq istəmirlər. Onlar saxta tarixi qəbul edirlər... Bu ədalətsizlikdir".

çəkən rusa bildirdi: "Rədd olun ruslar, rədd olun rus köpəkləri. Yoxsa, hamınız burada gəbərəcəksiniz". Əhalinin üçdə ikisi qırıldı, qalanları isə birtəhər baş götürüb qaçdı". Bəli, gəlmə ermənilər Azərbaycan torpağında fəsadlar törətmək silsiləsinə belə başladılar...

Erməni terrorçuları 1904-

sində baş verənlər daha ürəkəğridir. Şamaxı uezdinin Nəvahi, Qubadlı, Qaravəlli, Qonaqkənd, Quşçu, Ağabəyli, Kasad, Ərəbqədim, Cəyirli və digər kəndlərində erməni vəhşiliyinin qurbanı olanların sayı 10 minə yaxın idi.

Ermənilər bu qırğınları

disələrin baş ideoloqu olan Mixail Qorbaçovun Bakıya qoşun yeritməsi, qanlı Yanvar faciəsi də bu milləti milli-azadlıq mübarizəsindən çəkindirmək, qorxutmaq üçün törədilmişdi. İrəlində isə bizi böyük faciələr gözləyirdi.

Sonrakı mərhələlərdə torpaqlarımızın 20 faizini, yəni Dağlıq Qarabağı və ətraf yaşayış bölgələrini itirdik. Xocalını itirməklə isə mənəviyyatımız, mənliyimiz,

varlığımız tapdandı. Çox aşağılandıq. O vaxtlar anladığımız ki, sərkərdəsiz, yiyəsiz-kimsəsizlik...

Bu, o vaxtlar idi, illər sonra Vətən müharibəsindəki qələbə mənliyimizi də, qürurumuzu da özümüzdə qaytardı.

1992-ci ilin qışına qayıdaq. 26 fevral - Xocalı. Bu tarixi yəqin ki, nəsillər dalınca gələn nəsillər də unutmayacaq. Xocalı soyqırımını məhz həmin qarlı, şaxtalı qış gecəsində törədilmişdi...

Xocalıdakı qanlı cinayət XX əsrdə dinc əhaliyə qarşı beynəlxalq terrorizmin həyata keçirdiyi ən dəhşətli aksiyalar cərgəsindədir. Soydaşlarımızın kütləvi qırğını fevralın 25-dən 26-na keçən gecə baş verdi.

Xocalı soyqırımını bütün dünya mətbuatı təsdiqlədi, ABŞ-da "ilin ən möhtəşəm faciəsi" kimi səciyyələndirildi. "Vaşinqton post", "Tayms", "İzvestiya", "La Mond", "Finansia Times" və digər nüfuzlu mətbuat orqanları Xocalı soyqırımını, erməni faşizminin qəddarlığını, cinayətkarlığını, varvarlığını canlı şahidlərin gözü ilə təsvir etdilər. Ancaq nə fayda? Məsələ öz həllini tapmadı, qatillər cəzalandırılmadı...

Cəzasız qalan erməni caniləri daha irəli getdilər. Torpaqlarımızı 30 il işğal altında saxladılar, şəhərləri, kəndləri viran qoydular, heysiyyətimizlə oynadılar. Ancaq tarixi ədalət deyilən bir şey var. Bu xalq sınımadı, gözlədi, qisas gününü düz 30 il gözlədi. Qana qan deyib milləti bir bayraq altında birləşdirməyə, onu "silaha!" əmri ilə bir sıraya düzməyə qadir olan sərkərdəsini gözlədi. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ali Baş Komandanın əmri ilə göyə qalxan "dəmir yumruq" düşmənin başını əzdi, tükülən qanlar yerdə qalmadı. Xocalı-qan yaddaşımız. Dünyanı tanıdır, qoy tanımasını, öyrəşmişik dünyanın ədalətsizliklərinə. Biz ki, qisasımızı almışıq...

Zümrüd QURBANQIZI,
"Respublika".

Əsrin faciəsi

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2021-ci il avqustun 14-də "CNN Türk" televiziya kanalına müsahibəsində ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi qətlamlardan danışarkən söylədiyi fikirlər Ermənistanı qarşı münasibətdə beynəlxalq hüququn tətbiq olunmamasını bir daha təsdiqləyir. Ermənilərin vəhşiliyi bir çox tarixi mənbələrdə də öz əksini tapır. Rus tədqiqatçısı-qafqazşünas V.Veliçko özünün məşhur "Qafqaz" əsərində 1860-1870-ci illərdə Azərbaycanda, daha dəqiq desək, Tərtərdə baş vermiş hadisələrlə bağlı yazır: "Yelizavetpol quberniyasının Tərtər kəndinin onlarca rus ailəsi vəhşicəsinə öz yerlərindən qovuldular. Bunu əsl vəhşiliklə yerinə yetirdilər. İlk olaraq rusların istifadə etdikləri bulağa gələn yolu kəsdilər. Susuz qalanlara isə çəlləklərdə çirkli, nətəmiz su göndərdilər. Qəsəbədə elə dəhşətli xəstəlik baş alıb getdi ki, fikirləşəndə insanın tükələri biz-biz olur.

cü ilin sentyabrında Bakıda bir neçə azərbaycanlıni vəhşicəsinə qətlə yetirdilər. Bu qətlər bir növ xəbərdarlıq niyyətilə edilmişdi. Həmin ilin dekabrında və 1905-ci ilin yanvarında erməni terrorçularının qətlamları daha da güclənmişdi.

Azərbaycan xalqının tarixində qanlı faciələrlə dolu hadisələr çox olmuşdur. Xarici ölkələrin qoşunları, qəddar hökmdarlar, sərkərdələr böyük ordu dəstələri ilə Azərbaycana hücum edərək torpaqlarımızı istila etmiş, zəbt olunmuş ərazilərdə vəhşiliklər törətmişdilər. Bunlarla da bir sırada erməni quldur dəstələrinin on illər boyunca azərbaycanlıların, bütün türk dünyasının başına gətirdiyi faciələr danışmaq, yazmaqla bitməz.

Bu baxımdan 1905, 1915-ci illər kimi, 1918-ci ilin martı da türk dünyasının tarixində xüsusilə unudulmazdır. Mart qırğını kimi tarixə yazılan həmin qanlı hadisələrdə təkəcə Bakıda 30 mindən çox dinc sakin qətlə yetirildi. Həmin

Türkiyənin bölgələrində də törədildilər. Sonrakı illərdə erməni terrorçuları dünyanın hər bir yanında azərbaycanlıları qətlə yetirir, vəhşiliklərindən əl çəkmirdilər. 1985-ci il noyabrın 28-dən 1987-ci il fevralın 11-dək müxtəlif erməni terror təşkilatları əsasən, dörd ölkədə - Fransada, Livanda, Avstriyada, Yunanıstanda öz qara niyyətlərini həyata keçirirdilər. Bu ölkələrdə təşkil edilən qanlı olaylarda gənc türk vətəndaşları ilə bərabər, digər millətlərdən olan insanlar da terrorun qurbanı olurdular.

1987-ci ilin oktyabrında "Daşnaksütyun" beynəlxalq terror təşkilatının "Qarabağ" komitəsi təsis edilir. Komitənin ilk mitinqində liderlərdən İqor Muradyan və Levon Ter-Petrosyan çıxış edərək xalqı hazır olmağa çağırırlar: "Nə ölüm, nə zindan bizləri Qarabağı qaytarmaq arzusundan çəkindirməməlidir!".

Bu çıxışdan bir neçə gün sonra Mixail Qorbaçov ABŞ-a səfərə gedir. Orada "Daşnaksütyun" təşkilatının nümayəndələri ilə görüşür. 1921-ci ildən bəri Ermənistanı buraxılması qadağan edilən "Daşnaksütyun" partiyası həmin görüşdən dərhal sonra Yerevanda öz mərkəzi ofisini açmağa müvəffəq olur. 1988-ci ilin fevralında "Qarabağ" komitəsi Xankəndidə "Krunk" adlı şöbəsini yaradır. Bundan sonra erməni separatçıları hərəkətə keçir. Dağlıq Qarabağda Əsgəran rayonunun 16 və 23 yaşlı iki gənci qətlə yetirilir. Bu, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi soyqırımının növbəti mərhələsində bizim ilk qurbanlarımız idi...

Sumqayıt hadisələrinin icraçıları da, təşkilatçıları da erməni terrorçuları idi. Ermənistanın soydaşlarımızın kütləvi şəkildə qovulması 1988-ci ilin sonunda tamamlandı. Ermənilərin "türksüz Ermənistan" arzuları reallaşdı. Azərbaycanlıların milli-azadlıq mübarizəsi isə güclənirdi. Azərbaycan xalqının başına gətirilən dəhşətli ha-

vaxtlarda erməni vandalizmi özünün dəhşətli izlərini Azərbaycanın demək olar ki, bütün bölgələrində qoydu. Bu cəhətdən Şamaxı bölgə-

XOCALI

SOYQIRIMI

26.02.1992

Bu dəhşətli xəbər qubernatora çatdırıldı. Tərtərə erməni əsilli həkim göndərdilər. O isə öz növbəsində dərman vermək əvəzinə əzab